

ဆရာကျော်ရင်မြင့်၏ဝတ္ထုတိုများမှသရော်ဟန်

နီလာအေး*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် ဆရာကျော်ရင်မြင့်၏ဝတ္ထုတိုများမှ သရော်ဟန်ကို လေ့လာ တင်ပြထားသော စာတမ်း ဖြစ်ပါသည်။ လူ့လောကကြီး၏ အမြီးအမောက် မတည့်သည့် ဖြစ်ရပ်များကို ပြုပြင်စေလိုသောသဘောဖြင့် ရေးသားထားသော သရော်စာ၏အစွမ်းကို ဖော်ထုတ်တင်ပြလိုသော ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ဆရာကျော်ရင်မြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများကို အလေ့လာခံအဖြစ် အသုံးပြုထားပါသည်။ သရော်စာလေ့လာမှုဆိုင်ရာ နည်းစနစ်များဖြင့် သုတေသနပြု ထားပါသည်။ လောကသဘာဝ၊ လူ့သဘာဝ သရော်ဟန်များနှင့် ခေတ်ကို ထင်ဟပ်သော သရော်ဟန်များကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ မြန်မာစာပေ နယ်ပယ်ရှိ သရော်စာအရေးအဖွဲ့ကို လေ့လာလိုသူများအတွက် အကျိုးကျေးဇူး ရရှိစေနိုင်ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ - ဝတ္ထုတို၊ သရော်စာ၊ လောကသဘာဝ၊ လူ့သဘာဝ၊ ခေတ်ကာလ။

နိဒါန်း

ရသစာပေဖန်တီးသူတို့သည် မိမိပတ်ဝန်းကျင်၌ မြင်တွေ့ကြားသိရသော အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက်များကို သိရှိခံစားပြီးနောက် ပြန်လည်မျှဝေခံစားစေ လိုသော စေတနာကိုအရင်းခံ၍ စိတ်ကူးဉာဏ်နှင့် အတတ်ပညာ ပေါင်းစပ်ကာ ဖန်တီး ဖော်ထုတ်တတ်ကြပါသည်။ ဟာသဉာဏ်ရှိသော စာရေးဆရာများက အမြင်မတော် အကြားမတော်သော ဖြစ်ရပ်များကို တွေ့ကြုံရသောအခါ တိုက်ရိုက်တင်ပြရန် အဆင်မပြေသောကြောင့် သွယ်ဝိုက်ကာ ဟာသနှော၍ သရော်တတ်ကြသည်။ ဆရာ ကျော်ရင်မြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများတွင် လောကရှိ လူအချို့၏ အမြီးအမောက်မတည့်သည့် ဖြစ်ရပ်များကို ထေ့ငေါ့သရော်လိုသောကြောင့် ဇာတ်လမ်းများဖန်တီး၍ ဇာတ်ဆောင် တို့၏ ကံသုံးပါးအမူအရာဖြင့် သွယ်ဝိုက်ဖော်ပြကာ သရော်ထားသည်။ ခေတ်ကာလ၏ အခြေအနေ၊ အဖြစ်အပျက်များနှင့်ပတ်သက်၍ မတော်မတည့် ကမောက်ကမ ပြုမူ ဆောင်ရွက်နေသည်ကို ထောက်ပြကာ ခေတ်ကိုပြုပြင်စေလိုသော စေတနာဖြင့် ဖန်တီး ထားသည့် ဝတ္ထုတိုများကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ဆရာကျော်ရင်မြင့်၏ သရော်ဟန်ကို ‘ခြေထောက်တစ်ဖက်’ (အမျိုးသားနေ့ စိန်ရတုအထိမ်းအမှတ်မဂ္ဂဇင်း၊

* ဒေါက်တာ၊ ကထိက၊ မြန်မာစာဌာန၊ ရတနာပုံတက္ကသိုလ်

မန္တလေး၊ ၁၉၉၆)၊ ‘ပူဖောင်းများ’ (အောင်ပင်လယ်လေပြည်ညှင်းဝတ္ထုတိုများစာအုပ်) (ခုနှစ်မပါ)၊ ‘အမွေစားအမွေခံ’ (ရင်ခုန်ပွင့်၊ အမှတ် ၅၂၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၉၁)၊ အိပ်မက်ကြော်ငြာ (ခုနှစ်မပါ)၊ ‘အသံတော့ စမ်းနေပြီ’ (ရွှေအမြဲတေ၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၂၀၁၁) ဝတ္ထုတိုများကို အဓိကထား လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

၁။ ဆရာကျော်ရင်မြင့်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ဆရာကျော်ရင်မြင့်ကို ကျောင်းဆရာ ဦးဘရှိန်၊ အမိ ဒေါ်သိန်းရင်တို့က (၁၉၅၁ ခု ဧပြီလ ၁၈ ရက်)တွင် မတ္တရာမြို့နယ် သုံးဆယ်ပေးရွာ၌ ဖွားမြင်ခဲ့ပါသည်။ (၁၉၆၈) ခု ဇန်နဝါလထုတ် တို့ကျောင်းသားစာစောင်တွင် မွေးမေမေကဗျာဖြင့် စတင် ပုံနှိပ်ဖော်ပြခံရသည်။ မန္တလေးမြို့၊ အမှတ်(၁)၊ အထက်တန်းကျောင်းမှ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း အောင်မြင်ခဲ့သည်။ (၁၉၇၂)ခုနှစ်တွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ ရူပဗေဒအဓိကဖြင့် သိပ္ပံဘွဲ့ ရခဲ့သည်။ (၁၉၉၈)ခုနှစ်တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံ ကားဒစ်တက္ကသိုလ် Thompson Foundation က စီစဉ်သော သတင်းစာပညာသင်တန်း တက်ပြီး Advanced Diploma in Journalism ရရှိခဲ့သည်။ (၁၉၉၈)ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှသတင်းစာဆရာ Don Rowland အထိမ်းအမှတ် ဂုဏ်ပြုဆု ချီးမြှင့်ခံရသည်။ (၂၀၀၈)ခုနှစ်တွင် ဘဝဇာတ်ခုံ စာအုပ်ဖြင့် ထွန်းဖောင်ဒေးရှင်းစာပေဆု ရရှိခဲ့သည်။ (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် သူငယ်ချင်းများ နှင့်အတူ Myanmar Journalism School ကို တည်ထောင်ပြီး သတင်းစာပညာ သင်ကြားပေးခဲ့သည်။^၁

ဓနစီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်း၊ မော်ဒန်ဂျာနယ်၊ ကုမုဒြာဂျာနယ်၊ မော်ဒန်သတင်းဂျာနယ်၊ စံတော်ချိန်နေ့စဉ်သတင်းစာ၊ မန္တလေးအလင်းသတင်းတို့တွင် သတင်းဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည်။ ‘ကျော်ရင်မြင့်’ ဟူသော ကလောင်အမည်ဖြင့်သာမက ‘ဖေလင်းသစ်’ ကလောင်အမည်ဖြင့်လည်း စာပေများ ရေးသားလျက် ရှိသည်။ (၂၀၁၇) ခုနှစ်တွင် တိုင်းအစိုးရအဖွဲ့၏ တာဝန်ပေးချက်အရ မန္တလေးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီဝင်အဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။ ထို့ပြင် YJS-Yangon Journalism School (ပုဇွန်တောင်)နှင့် MJS-Mandalay Journalism School (အောင်တော်မူ)တို့တွင် သတင်းစာပညာ အခမဲ့သင်ကြားရေး အုပ်ချုပ်မှုဒါရိုက်တာအဖွဲ့ဝင် တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျက် ရှိပါသည်။ (၂၀)ရာစုဝင် ပညာရှင်များ၏

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၇၆။

အတွေးသစ် အမြင်သစ် အပါအဝင် စာအုပ်ပေါင်း (၂၆)အုပ် ရေးသားထုတ်ဝေပြီး ဖြစ်သည်။^၁

၂။ ဇာတ်လမ်းအကျဉ်း

ခြေထောက်တစ်ဖက်

မန္တလေးနန်းမြို့ရိုးမြောက်ဘက်၊ လေးသိန်းတံခါးအနီး ကျုံးရေစစ်ကန်ကြီးပေါ်တွင် အဘိုးကြီး လေးဦး ဆုံစည်းကာ စကားဝိုင်းဖွဲ့လေ့ ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ စကား အခြေအတင် ငြင်းခုံပြောဆိုပြီး ထိပ်တိုက်တွေ့ဆုံသူများမှာ အမျိုးသားကျောင်း ပင်စင်စား ဆရာကြီးဦးမြနှင့် သံချိုင်းထောက် ဦးဘရှင်တို့ပင် ဖြစ်သည်။ သံချိုင်းထောက် ဦးဘရှင်က အမိနိုင်ငံကို ကာကွယ်ရင်း ခြေတစ်ဖက် ဖြတ်ထားရသူ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံချစ်စိတ်၊ မျိုးချစ်စိတ် ထက်သန်သူ ဖြစ်သည်။ ကျုံးဘေး ခြောက်လမ်းသွား ဖောက်လုပ်ရန် စီမံကိန်းတွင် ဦးဘရှင်၏အိမ်ကလေးသည် တစ်ခြမ်းပဲ ဖြစ်သွားရသည်။ သားဖြစ်သူ မင်းနိုင်မှာ အိုးဘိုတွင် ရောက်နေချိန် ချွေးမ၊ မြေးမနှစ်ယောက်နှင့် အတူနေသော ဦးဘရှင်၏အိမ်ကို မြို့ပြအဆင့်မီအောင် ဆောက်လုပ်ရန် မစွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပေ။ နိုင်ငံကို ချစ်မြတ်နိုးသော တိုင်းပြည်အတွက် ခြေထောက်တစ်ဖက် စွန့်လွှတ်ထားရသော ဦးဘရှင်သည် မိမိပိုင်နေအိမ်မှ မြေတစ်ကွက်ကိုပင် မကာကွယ်နိုင် မစောင့်ရှောက်နိုင်ဘဲ နိုင်ငံခြားသား (တရုတ်) လက်ထဲသို့ ထိုးအပ်ကာ မြို့သစ်တွင် သွားရောက်နေထိုင် ရတော့မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိခြေထောက်တစ်ဖက်ကို နှမြောလှကြောင်း ပြောဆိုပုံဖြင့် ဇာတ်လမ်းကို အဆုံးသတ်ထားသည်။

အိပ်မက်ကြော်ငြာ

ဦးရွှေခင်သည် လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုအတွက် သဘောတူစာချုပ်လွှာ လက်မှတ် ထိုးပြီးအပြန် ကား Accident ဖြစ်ပြီး သေဆုံးခဲ့သည်။ ဦးရွှေခင်က တမလွန် စီမံခန့်ခွဲရေးနတ်မင်းကို လာဘ်ထိုးလိုက်ရာ နတ်ပြည်နှင့် ငရဲပြည်ကို တစ်ရက်စီ လေ့လာရေးခရီးအဖြစ် သွားခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ ငရဲပြည်၌ Visitor Only နှင့် Public Only ဟူ၍ လမ်းနှစ်သွယ်ရှိရာ Visitor Only ဟူသော အပေါက်က ဝင်ရောက် လေ့လာခဲ့ရာ လူ့ပြည်နှင့်မခြား ခမ်းနားကြီးကျယ်လှသော စားသောက်ဆိုင်များ၊ အပန်းဖြေဥယျာဉ်များ၊ ရေကူးကန်များ တွေ့ရရုံမက ချောမောလှပသော မော်ဒယ်မလေး

^၁ ကိုယ်တိုင်တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်

များကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဦးရွှေခင်သည် ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစရာကောင်းသော ငရဲပြည်ကို နှစ်သက်သဘောကျခဲ့သည်။ နတ်ပြည်၌ နတ်သား၊ နတ်သမီးတို့ တရားကျင့်နေကြသည်ကို မြင်တွေ့ကာ ပျင်းစရာဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးငရဲပြည်ကို ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ဧည့်သည်အနေအထားနှင့် ရောက်ရှိခဲ့သော ငရဲပြည်နှင့် သာမန်ငရဲသားဘဝ ရောက်ခဲ့ရသော ငရဲပြည် ကွာခြားလှသည်ကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ကြုံရပြီး ကြောက်လန့်တကြား အော်ဟစ်ရာ အိပ်မက်က လန့်နိုးခဲ့ပုံဖြင့် ဇာတ်လမ်းကို အဆုံးသတ်ထားသည်။

ပူဖောင်းများ

မတ္တရာမှ ဆန်စက်အလုပ်သမား ကိုမောင်မောင်တင်သည် ဆန်စက်ပိုင်ရှင် ဆရာ၏ အိမ်တက်မင်္ဂလာပွဲအတွက် တိုက်ပေါ်နှင့် တိုက်အောက် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဆင်းတက်နေရသူ ဖြစ်သည်။ ဆရာ၏ယောက်ဖဖြစ်သူ ကိုထွန်းဇော်လင်းသည် ဇာချဲ့တတ်သူဖြစ်ကြောင်း သိထားသူ ဖြစ်သည်။ ယခု တိုက်သစ်တက်ပွဲတွင် ဖဲကြိုးဖြတ်၍ မိုးပျံပူဖောင်းများ ချီပြီး လွှတ်မည်ဟု စီစဉ်သူလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကိုမောင်မောင်တင်သည် မန္တလေးမြို့သို့ မိုးပျံပူဖောင်းဝယ်ရန် ထွက်ခဲ့ရသည်။ မြို့အနှံ့စက်ဘီးဖြင့် ရှာဖွေခဲ့သော်လည်း ဝယ်မရခဲ့ပေ။ နောက်ဆုံး ပူဖောင်းရောင်းသူ၏ လိပ်စာရ၍ နေအိမ်ကိုရှာကာ ပူဖောင်း(၅၀) မှာယူခဲ့သည်။ ပူဖောင်းများကို မတ္တရာအရောက် သယ်ယူရန် ခက်ခဲရုံမျှမက လမ်းတွင်တခိုင်းခိုင်းနှင့် ပေါက်ခဲ့သောကြောင့် အလုံး(၂၀)သာ ပါလာခဲ့သည်။ ကိုထွန်းဇော်လင်း၏ မယုံသင်္ကာ ပြောဆိုမှုကို သည်းခံခဲ့ရသည်။ ဆရာဖြစ်သူက ဖဲကြိုးဖြတ်၍ မိုးပျံပူဖောင်းများကို လွှတ်လိုက်ရာ အားလျော့နေသော ပူဖောင်းများက မတက်ချင်ဘဲနှင့် မိုးပေါ်သို့တက်သွားကြောင်း ဖော်ပြကာ ဝတ္ထုကို အဆုံးသတ်ထားသည်။

အမွေစားအမွေခံ

ကိုသန်းဖေသည် ရုံးဝန်ထမ်းတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ရုံးတွင် အမွေဆက်ခံသူစာရင်း ကောက်ခံရာတွင် အခြားဝန်ထမ်းများနည်းတူ မိန်းမကို စိတ်မချ၍ သမီးဖြစ်သူကို အမွေဆက်ခံသူအမည်စာရင်းတွင် ရေးခဲ့သည်။ ထိုအကြောင်းကိုသိသော မိန်းမဖြစ်သူက စိတ်ဆိုးကာ အိမ်မှဆင်းသွားခဲ့သည်။ ကိုသန်းဖေသည် ယောက္ခမအိမ်သို့ လိုက်၍ ခေါ်ရာ အမွေဆက်ခံသူစာရင်းပြင်ပေးမှ လိုက်မည်ဟုဆိုသောကြောင့် ပြင်ပေးမည်ဟု ပြောခဲ့သည်။ အမွေလွှဲပုံစံကိုင်သောစာရေးကို မျက်နှာချိုသွေးပြီးမေးရာ အထက်သို့ တင်လိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောသည်။ ထိုရုံးစာရေး တင်သောအထက်မှာ ဗီရိအထက်သို့

တင်လိုက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရှိပြီး အမွေဆက်ခံသူ၏အမည်ကို ဒေါ်ကြည်ကြည်အုံးဟု ပြင်ရေးပေးလိုက်သည်။ ပုံစံစာရွက်ပြန်ပေးသောအခါ ရုံးစာရေးက ကြိုးနှင့်စည်းပြီး ဖိရုံအပေါ်ထပ်သို့ တင်လိုက်ကြောင်း ဖော်ပြကာ ဝတ္ထုကို အဆုံးသတ်ထားသည်။

အသံတော့ စမ်းနေပြီ

ကိုငွေတိုးသည် ရိုးအသော တောင်သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ချည်မျှင်ရှည်ဝါနှင့် နေကြာတို့ကို စိုက်ပျိုးရန် အထက်က ချမှတ်သော စီမံကိန်းကို မရှောင်ရှားဘဲ တာဝန်ကျေပွန်အောင် စိုက်ပျိုးသူ ဖြစ်သည်။ အချို့တောင်သူများက စီမံကိန်းချသည့် လုပ်ငန်းကို နည်းမျိုးစုံသုံးကာ မစိုက်ရအောင် ရှောင်ကြသည်။ မိုးမျှော်နေရသော တောင်သူဘဝ မိုးလေဝသသတင်းကို ရေဒီယိုမှ မပျက်နားထောင်သူ၊ မိုးလေဝသမမှန် သောကြောင့် အရုံးနှင့်သာ ရင်ဆိုင်ရသူလည်း ဖြစ်သည်။

ရွာမြောက်ပိုင်းမှ ကိုဝင်းမောင်၏သမီး ဘွဲ့ရပြီး ဝန်ထမ်းလုပ်လိုသောကြောင့် ကိုငွေတိုးကကူညီကာ မြို့တွင်အရာရောက်နေသော တူမဖြစ်သူထံ ခေါ်သွားခဲ့သည်။ အလုပ်ရလိုသောကြောင့် သက်ဆိုင်ရာလူကြီးအတွက် ဒေသထွက်လက်ဆောင်များ ပေးခဲ့သော်လည်း တူမဖြစ်သူက စာအိတ်တစ်အိတ်နှင့် အဆင်ပြေကြောင်း ပြောခဲ့ သည်။ အလုပ်ကိစ္စမပြီး၍ တူမ၏အသိအိမ်၌တည်းခိုစဉ် ‘တောက်တဲ့’ အော်သံကြား၍ မည်သည့်အကောင်ဖြစ်ကြောင်း စုံစမ်းရာ မိုးလေဝသဗေဒင်ဟောတတ်သော အကောင် ဖြစ်ကြောင်း သိရှိပြီး လိုချင်မိသည်။ မိမိကိုရောင်းပေးရန် တောင်းဆိုမိသည်။ အိမ်ရှင်က စဉ်းစားပြီးနောက် မိုးလေဝသအကောင်ပေါက်ကလေးကို မျှပေးမည်ဟု ပြော၍ ထမင်းမစားနိုင်အောင်ပင် ပျော်နေခဲ့သည်။ ဦးစံထွားက ‘တောက်တဲ့’ အစား အိမ်မြှောင်ပေါက်ကလေးကို ပေးကာ ပိုးကောင်များကျွေးရန် မှာလိုက်သည်။ ထို‘အိမ်မြှောင်’လေး အနည်ငယ်ကြီးလာ၍ ‘တစ်၊ တစ်၊ တစ်’ ဟူသော အသံပြု သောအခါ ကိုငွေတိုးက အသံတော့စမ်းနေပြီမိန်းမရေ ဟု ဝမ်းသာအားရ ပြောဆိုပုံဖြင့် ဇာတ်လမ်းကို အဆုံးသတ်ထားသည်။

၃။ ဆရာကျော်ရင်မြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများမှ သရော်ဟန်

ရသစာပေတွင် သရော်စာ^၁သည် အရေးပါသော စာပေကဏ္ဍတစ်ရပ်အဖြစ် ရပ်တည်လျက် ရှိသည်။ သရော်စာ ဟူသော ဝေါဟာရနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာအဘိဓာန် စာအုပ်တွင်-

“အဖြစ်အပျက်၊ အပြုအမူတစ်ခုခုကို သရော်ပြောင်လှောင်သည့် သဘောဖြင့် ရေးသားထားသောစာပေတစ်မျိုး။”^၂

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ Oxford Advanced Learner's Dictionary တွင်-

“လူတစ်ယောက်၊ အတွေးအခေါ်တစ်ခု၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်၏ အမှား (သို့မဟုတ်) အားနည်းချက်များကို ဟာသသဘောဖြင့် ဝေဖန်ရေးသားထားသည့် နည်းတစ်မျိုး၊ ထိုဝေဖန်နည်းကို အသုံးပြုပြီး ရေးသားထားသောစာ”^၃

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာစာပေအညွှန်း (ပြင်သစ်စာပေသမိုင်း)တွင်-

“သရော်စာ ဟူသည်မှာ ယေဘုယျအားဖြင့် လောကကြီး၏ အမြီးအမောက်မတည့်သော သဘာဝ၊ ကြီးနိုင်ငယ်ညှင်းဆဲသော သဘာဝ၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သော သဘာဝ၊ ဟန်ဆောင်ပလွှားသော သဘာဝ စသည်တို့ကို ဝေဖန်ရှုတ်ချသော အဖွဲ့”^၄

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ C. Carter Colwell က-

“သရော်စာ ဟူသည် လူ့ဘဝနှင့် လူ့လောကကို တိုးတက်စေ လိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဟာသနှင့်ဝေဖန်ရေး သဘောတရား ရော၍ ရေးထားသော စာပေအမျိုးအစားတစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။”^၅

ဟူ၍လည်းကောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ထိုအချက်များအရ သရော်စာ ဟူသည်မှာ လောကကြီး၏ ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲ တတ်သော သဘာဝ၊ အမြီးအမောက်မတည့်သော သဘာဝ၊ ခေတ်ကာလ အခြေအနေ

^၁ satire

^၂ မြန်မာစာအဖွဲ့၊ ၁၉၉၁၊ ၃၆၇။

^၃ Hornby, AS. 2010, 1156.

^၄ ထင်၊ မောင်၊ ၂၀၀၈၊ ၇၃။

^၅ Colwell, 1968, 49.

အရ ဖောက်ပြန်ပျက်ဆီးတတ်သော သဘာဝ စသည်တို့ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲစေလိုသော စေတနာဖြင့် ဟာသနောကာ ထောက်ပြဝေဖန်ပြထားသော စာပေတစ်ရပ်ဟု ဆိုရပေမည်။

၃။ ၁။ လောကသဘာဝ၊ လူ့သဘာဝ သရော်ဟန်

ဆရာကျော်ရင်မြင့်၏ ‘ပူဖောင်းများ’ ဝတ္ထုတိုတွင် ဆီစက်အလုပ်သမားကိုမောင်မောင်တင်သည် အလုပ်ရှင်မိသားစုအလိုကျ အိမ်သစ်တက်ပွဲ၌ မနားမနေ ပြေးလွှားလုပ်ကိုင်ပေးနေရသူ တစ်ဦးအဖြစ် တွေ့ရသည်။ ဆရာနှင့် ဆရာကတော် ခိုင်းသမျှ လုပ်ကိုင်ပေးရုံမျှမက ဆရာ၏ယောက်ဖ ကိုထွန်းဇော်လင်းက အကျယ်ချဲ့ကာ စီစဉ်နေသည့် ကိစ္စများတွင်လည်း မငြင်းသာဘဲ လုပ်ကိုင်ပေးရသည်။ ဆီစက်ပိုင်ရှင်၏ အန္တရာယ်ကင်း ဆွမ်းကပ်အလှူပွဲ၏ အတွေ့အကြုံနှင့်ပတ်သက်၍-

“အဲ့ဒီတုန်းက ဒီထွန်းဇော်လင်းဆိုတဲ့ လူဟာ သိပ်ရယ်ရတာ၊
လူတွေ ဘုရားကန်တော့ပြီး ဘုန်းကြီးသီလပေးတာကို ကက်ဆက်နဲ့
အသံဖမ်းတယ်တဲ့”^၁

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

“လူတွေသီလယူဖို့က ဩကာသ ဩကာသနဲ့ ကန်တော့ကြတော့
ကာယကံရှိသေး ကိုယ့်ဆရာက ဟိုး ... ဟိုးနဲ့ ကြုံးအော်တယ်။
သူ့ကက်ဆက်က အဆင်သင့် မဖြစ်သေးဘူး၊ နေကြပါဦးတဲ့”^၂

ဟူ၍လည်းကောင်း ကိုမောင်မောင်တင်၏ အပြောစကားဖြင့် တင်ပြထားသည်။ ထင်ပေါ်ချင်သောသဘောဖြင့် လူအများ သီလယူနေစဉ် ကက်ဆက်ဖြင့်အသံသွင်းရန် လုပ်ကိုင်နေသော ထွန်းဇော်လင်း၏သရုပ်ကို ‘ဟိုး ဟိုးနဲ့ ကြုံးအော်တယ်။ အဆင်သင့် မဖြစ်သေးဘူး၊ နေကြပါဦးတဲ့’ ဟု တရားနာရန် ဘုရားရှိခိုးနေစဉ် အချိန်ကာလနှင့် မအပ်စပ်သော ပြောဆိုပြုမူနေပုံဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ဘုရားရှိခိုးသည့်ကိစ္စကို ရုပ်ရှင်ရိုက်သကဲ့သို့ ပြုမူနေသော နေရာတကာ လူတတ်ကြီးလုပ်ချင်သော လူအချို့၏ သဘာဝကို ထင်ရှားအောင် တင်ပြထားသည့် စာရေးသူ၏ မထိတထိနှင့် စောင်းပါး ရိပ်ခြည် သရော်ဟန်ပင် ဖြစ်သည်။ ယခင်အချိန်က ကက်ဆက်ဖြင့် အသံဖမ်းသူ၊ ယခုခေတ်တွင် ဓါတ်ပုံရိုက်သူ၊ ဗီဒီယိုမှတ်တမ်းတင်သူတို့က အလှူပွဲ၊ တရားပွဲ

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၇၆။

^၂ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၇၆။

စသည်တို့တွင် အများပြည်သူ စိတ်အနှောက်အယှက်ဖြစ်အောင် ပြုမူပုံများကို မြင်တွေ့ကာ သရော်လိုသဖြင့် ဇာတ်လမ်းဖန်တီးရေးသားခဲ့သည်ဟု ယူဆရပါသည်။

ကိုမောင်မောင်တင်သည် ကိုထွန်းဇော်လင်း၏ အကြံပေးချက်အရ တိုက်သစ် တက်ပွဲအတွက် မန္တလေးသို့ မိုးပျံပူဖောင်းဝယ်ရန် ရောက်လာခဲ့ရသည်။ ပူဖောင်းသည်ကို ဈေးချို နေရာအနှံ့ ရှာသော်လည်း မတွေ့ခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် အသိပွဲရုံက စက်ဘီးငှားပြီး ညောင်ပင်ဈေးသို့ ထွက်ခဲ့ရာ-

“ပူဖောင်းသည်လည်း ငါးသိန်းထိတော့ မပေါက်လောက်သေး ပါဘူး”^၁

ဟု တွေးတောပုံကို စာရေးသူက ဟာသနှောကာ တင်ပြထားသည်။ ညနေစောင်းချိန် မင်္ဂလာဈေးရောက်ပြီး ဗိုက်ဆာ၍ စိတ်တိုနေသော ခံစားမှုကို-

“ပူဖောင်းဝယ်မရလို့ အလုပ်ထုတ်ပစ်လည်း တောပြန်ပြီး လယ်လုပ် တော့မယ်လို့ စိတ်ကို လျှော့လိုက်တယ်”^၂

ဟူ၍ ဖော်ပြထားပြီး ကလေးဆေးရုံကြီးရှေ့မှာ ပူဖောင်းရောင်းသူ နေထိုင်ကြောင်း သတင်းရ၍ ခေါက်ဆွဲစားပြီး ဟင်းရည်ပင် မသောက်နိုင်တော့ဘဲ အပြေးထွက် ခဲ့ရသည်။ လူ့စိတ်၏ ဆန်းကြယ်ပုံကို-

“လူ့စိတ်များ တော်တော်ခက်တာပဲ။ ခုနက အလုပ်ပြုတ်ချင် ပြုတ်တော့လို့ စိတ်လျှော့ထားပေမယ့် နေရာသဲလွန်စရာတော့လည်း မနေနိုင်ပြန်ဘူး”^၃

ဟူသော ဇာတ်ဆောင် ကိုမောင်မောင်တင်၏ ကံသုံးပါးအမူအရာ၊ အာရုံခြောက်ပါး ခံစားမှုတို့ဖြင့် သရုပ်ဖော်ထားသည်။ လူ့ဘောင်လောကရှိ အပြောင်းအလဲမြန်တတ်သော လူအချို့၏ စိတ်သဘာဝကို ဖော်ထုတ်တင်ပြထားသည့် စာရေးသူ၏ မထိတထိ သရော်ဟန်ပင် ဖြစ်သည်။ တိုက်သစ်တက်ပွဲတွင် မလိုအပ်ဘဲ ဂုဏ်ပကာသနအတွက် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားရန် ဖဲကြိုးဖြတ်၍ ပူဖောင်းလွှတ်ခြင်းသည် အချိန်ကုန် ငွေကုန် လူပင်ပန်းရုံသာ ဖြစ်ကြောင်းကို-

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၇၇။

^၂ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၇၈။

^၃ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၇၈။

“အလကား လေထဲလွင့်သွားမယ့် ပူဖောင်းတွေအတွက် ငွေကုန် လူပင်ပန်းခံနေရတယ်။ ဒီငွေနဲ့ လုံချည်တစ်ထည်လောက် ဝယ်ဝတ် ရရင် ဘယ်လောက်ကောင်းမလဲဟု စဉ်းစားမိတယ်။”^၁

ဟူသော ဇာတ်ဆောင် ကိုမောင်မောင်တင်၏ အတွေးစိတ်ကူးဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ တလွဲဆံပင်ကောင်း၍ မယောင်ရာ ဆီလူးနေတတ်သော လူအချို့၏ သဘာဝကို သွယ်ဝိုက်သရော်ထားသည်။ မိုးပျံပူဖောင်းများကို ဈေးသည်ထံမှ မတ္တရာအရောက် သယ်ယူရာ လမ်းတစ်လျှောက် ဒုက္ခမျိုးစုံ ကြုံတွေ့ရသည်။ ပူဖောင်းများ တဖောင်းဖောင်း ကွဲနေသဖြင့် အကုန်ပေါက်လည်း အေးတာပဲဟု တွေးတောမိသော်လည်း မတ္တရာ အရောက် ပါပါမလား ဟူသော စိုးရိမ်စိတ်က ပိုလာခဲ့ပြန်သည်။ ကားစီးလာစဉ် အဖြစ်အပျက်ကို-

“အရေးထဲ ပူဖောင်းတစ်လုံးက ဖောင်းခနဲ ထအပေါက် ကျုပ်နဲ့ ကပ်လျက်ထိုင်တဲ့ မိန်းမကြီးက ‘ဟဲ့ ... သောက်ပလုတ်တုတ်’ ဆိုပြီး လန့်ခုန်ပါရော၊ ကားတစ်စင်းလုံးက ဝါးခနဲ ဝိုင်းရယ် ကြတယ်။ ကျုပ်မျက်နှာလည်း ရဲသွားထင်ပ။”^၂

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

“အဲဒီမိန်းမကြီးနဲ့ ကျုပ်ရဲ့ပူဖောင်းတွေက ကားစီးခရီးသည်တွေ အတွက် ပျော်တော်ဆက်တွေပေါ့ဗျာ။ တစ်လမ်းလုံး ပူဖောင်းတွေက တဖောင်းဖောင်း သူက ပလုတ်တုတ် တလှုပ်လှုပ်နဲ့။ လူတွေ ကလည်း ပြုံးစေ့စေ့ပေါ့။”^၃

ဟူ၍လည်းကောင်း ဟာသနှောကာ ဖော်ပြထားသည်။ ပူဖောင်းပေါက်သံ ‘ဖောင်း’ ‘ဖောင်း’၊ ယောင်တတ်သူ၏ ‘ပလုတ်တုတ်’၊ ကားတစ်စီးလုံး ရယ်မောသံ ‘ဝါး’ ဟူသော မြည်သံစွဲအသုံးများဖြင့်လည်း ရွှင်ပြုံးဖွယ်ဖြစ်အောင် ဟာသနှောကာ တင်ပြထားသည်။ လူတို့၏အမူအရာကို ‘ပြုံးစေ့စေ့’၊ ကားတစ်စီးလုံး ပျော်ရွှင်အောင် ဖန်တီးပေးပုံကို ‘ပျော်တော်ဆက်’ ဟူသော အသုံးများကလည်း စာဖတ်သူကို မြင်ယောင်ကြားယောင် လာစေသည်။ လမ်းတွင် မိုးပျံပူဖောင်းများ ပေါက်ကွဲခဲ့သဖြင့် အလုံး(၂၀)ခန့်သာ ပါခဲ့ သည်နှင့် ပတ်သက်၍-

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၇၈။

^၂ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၈၀။

^၃ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၈၀။

“ဘောလုံးကလည်း နည်းလိုက်တာ၊ ငါးဆယ် ဝယ်တာမှ
ဟုတ်ရဲ့လား။”^၁

ဟူသော ထွန်းဇော်လင်း၏သံသယကို ပြန်လည်ဖြေရှင်းခြင်းမရှိပုံကို-

“ဘယ်လိုဝယ်ရတယ်၊ ဘယ်လိုသယ်ရတယ်ဆိုတာ ရှင်းပြ မနေချင်
တော့ပါဘူး၊ မကြားယောင်ဘဲ ဆောင်နေလိုက်တယ်၊ အနှစ်မဲ့တဲ့
လူဗူးတောင်းတွေကို ကျုပ်စိတ်ကုန်နေပြီ”^၂

ဟူသော ဇာတ်ဆောင် ကိုမောင်မောင်တင်၏အပြောဖြင့် တင်ပြထားသည်။ အနှစ်မပါ
အကာသက်သက်ဖြစ်သော ဟန်ဆောင်လောကသမားများကို ‘လူဗူးတောင်း’ ဟူသော
အသုံးဖြင့် သရော်ထားသည်။ မလိုအပ်ဘဲ အပိုသဘော ဇာချဲ့လုပ်ကိုင်တတ်သော၊
လက်အောက်ငယ်သားများအပေါ် အထင်သေးကာ ဗိုလ်ကျ အနိုင်ကျင့်တတ်သော
လူအချို့၏သဘာဝကို ပေါ်လွင်လာပါသည်။

ပန်းခြံဖွင့်ပွဲ၊ ဈေးဖွင့်ပွဲ၊ ကုမ္ပဏီဖွင့်ပွဲ၊ Show Room ဖွင့်ပွဲ စသည့်ပွဲတို့တွင်
တာဝန်ရှိသူကြီးများက မိုးပျံပူဖောင်းများလွှတ်ကာ ဖွင့်ပွဲကျင်းပကြသည်ကို တွေ့မြင်၍
စာရေးသူက ဘဝင်မကျဖြစ်ခဲ့ဟန် တူသည်။ ထို့ကြောင့် ငွေကုန်၍ အကျိုးမရှိသည့်
လုပ်ရပ်ကို လုပ်ကိုင်တတ်သော၊ ဂုဏ်ပကာသန မက်မောသော လူအချို့၏သဘာဝကို
သရော်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ စာရေးသူ၏ စောင်းပါးရိပ်ခြည် သရော်ဟန်ဟု ဆိုရ
ပေမည်။ အနှစ်သာရမပါဘဲ အကာသက်သက်ဖြစ်သော ပကာသနများ နေရာယူ
လာသော ခေတ်၏ပုံရိပ်များလည်း ထင်ဟပ်နေသည်။ မလိုလားအပ်သော အဆင်
တန်ဆာများကို ဦးစားပေးရင်း နေရာယူလာသောသဘောကို ထင်ရှားအောင်
ဇာတ်လမ်းဆင်၍ တင်ပြထားသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

‘အိပ်မက်ကြော်ငြာ’ ဝတ္ထုတိုတွင် ဦးရွှေခင်သည် အိပ်မက်ထဲ၌ ဘဝပြောင်းပြီး
တမလွန် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးနတ်မင်းနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ဦးရွှေခင်၏ အပြုအမူကို
စာရေးသူက-

“တမလွန် အုပ်ချုပ်ရေးနတ်မင်းနဲ့ တွေ့ချိန်မှာ သူ့ကို သဂြိုဟ်
တုန်းက သူ့မိသားစုက ထည့်ပေးလိုက်တဲ့ ရွှေစက္ကူတွေထဲက
တစ်ထပ်ကို စားပွဲအောက်က လက်လှှို့ပြီး ပေးလိုက်တယ်”^၃

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၈၁။

^၂ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၈၁။

^၃ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၅၆။

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။ တမလွန်ဘဝသို့ ကူးပြောင်းလျှင် ရွှေစက္ကူများ ထည့်ပေးသည့် ခလေးသည် မြန်မာ့ရိုးရာခလေးထုံးစံ မဟုတ်ပေ။ ထိုရွှေစက္ကူအချို့ကို စားပွဲအောက်က လက်လျှိုပြီး ပေးလိုက်ပုံကို စာရေးသူက ထည့်သွင်းဖော်ပြကာ လူလောကအတွင်းရှိ လူနပ်လူပါးတို့၏ သဘာဝကို ထိထိမိမိ သရော်ထားသည်။ ဦးရွှေခင်က ရွှေစက္ကူများ ပေးသောကြောင့် နတ်မင်းကြီး၏ဆုံးဖြတ်ချက် ဝေဝါးသွားရပုံကို စာရေးသူက-

“နတ်မင်းကလည်း ဦးရွှေခင်ကို မြင်ကတည်းက ခင်မင်စိတ် ဖြစ်ခဲ့ပါသတဲ့။ ဒါနဲ့ ... နတ်ပြည်ပို့ရမလား၊ ငရဲပြည်ပို့ရမလား၊ ဝေခွဲမရသေးဘူးတဲ့”^၁

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။ ငရဲပြည်တွင် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူကိစ္စများ ရှိနေပုံ၊ နတ်မင်းကြီးပင် မလွန်ဆန်နိုင်ပုံတို့ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြကာ လူဘောင်လောက အတွင်း၌ အခွင့်အရေးကို လက်လွှတ်မခံသော လူအချို့နှင့် မိမိလုပ်ပိုင်ခွင့်အတွင်းမှ ရရှိလာသော အခွင့်အရေးကို အမိအရယူတတ်သော လူအချို့၏ သဘာဝကို ဇာတ်ဆောင်တို့၏ ကံသုံးပါးအမူအရာတို့ဖြင့် ဖော်ပြကာ သရော်ထားသည်။

ဦးရွှေခင်သည် ငရဲပြည်သို့ Visitor Only ဟူသော ဝင်ပေါက်မှ ဝင်ရောက် ခဲ့စဉ် အဝင်ဝ၌ ငရဲသူမလေးများက ဂျပန်စတိုင် ခါးညွတ် အရိုအသေပေးပြီး ‘ဝဲလ်ကမ်းတူဟဲလ်’ ဟု နှုတ်ဆက်ခဲ့သည်။

“ဦးရွှေခင်ကလည်း အကျင့်ပါနေတဲ့အတိုင်း ကောင်မလေး တစ်ယောက်ရဲ့ ပခုံးပေါ် လက်တင်ပြီး ‘သိုင်းခရ ... သိုင်းခရ’ လို့ ပြောရင်း စေ့စေ့စပ်စပ် ကြည့်လိုက်တော့ ကလေးမလေးတွေက စကပ်တိုတိုလေးတွေနဲ့ပါလား။ မျက်နှာလေးတွေကလည်း ပြုံးလို့ ချိုလို့။”^၂

ဟူ၍ တမလွန်ရောက်သည့်တိုင်အောင် မပြောင်းလဲဘဲ လူ့ဘဝက မကောင်းသော အကျင့်ဆိုးများပါလာပုံကို စာရေးသူက ထင်ရှားအောင် တင်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် ငရဲပြည်၌ တစ်နေ့တာ အချိန်ကုန်၍ ပြန်ရသောအခါ ငရဲပြည် ဧည့်မှတ်တမ်းတွင် စာရေးသားခဲ့ပုံကို-

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၅၆။

^၂ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၅၈-၅၉။

“ကာတွန်းစာအုပ်ထဲ ဆွဲထားတဲ့ ငရဲပြည်နဲ့ တကယ့်လက်တွေ့ မြင်ရတဲ့ ငရဲပြည်က အထင်နဲ့အမြင် တခြားစီပါပဲ ကာတွန်းဆရာတွေ အားလုံးကို ဖိတ်ခေါ်ပြီး ငရဲပြည်ကို ပို့ချင်ပါသေးတယ်။”^၁

ဟူ၍ ဦးရွှေခင်၏အတွေ့အကြုံနှင့် ဆန္ဒသဘောထားများဖြင့် တင်ပြထားသည်။ ငရဲပြည်ကို ခေတ္တခဏ အလည်ရောက်ရှိသူများအတွက် ပျော်စရာကောင်းသော သုခဘုံအဖြစ် ဖန်တီးထားသည်ကို ဦးရွှေခင် မသိခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ကာတွန်းဆရာ များကို ဖိတ်ခေါ်ထားကြောင်း စာရေးသူက ဟာသနောကာ တင်ပြထားသည်။ ဦးရွှေခင်သည် သုခချမ်းသာပေးစွမ်းနိုင်သော နတ်ပြည်၏ တစ်နေ့တာခရီးကို သဘောမကျ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ယင်းကို-

“နတ်ပြည်ထဲလျှောက်ကြည့်တော့ အဝင်လမ်းကလေး တိတ်ဆိတ်လို့။
နတ်ဗိမာန်ကလေးတွေထဲမှာ နတ်သားတွေက ဝိပဿနာထိုင်ရှု
နေကြတယ်။ ကြည့်ရတာ ပျင်းစရာကြီး။”^၂

ဟူ၍ စာရေးသူက ဇာတ်ဆောင်၏အတွေ့စကားများဖြင့် တင်ပြထားသည်။ နတ်ပြည်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုကို သဘောမကျဘဲ အပျော်အပါးများဖြင့် မွေ့လျော်ပျော်ပါး တတ်သော လူတစ်ချို့၏သဘာဝကို လောကလူသားတစ်ဦးဖြစ်သော ဦးရွှေခင်နှင့် ဖော်ပြထားသည်။ အမိုက်မှောင်မှာ ပျော်မွေ့တတ်သော အကုသိုလ်မှာသာ ကျင်လည် နေတတ်သော လူအချို့၏သဘာဝကို ထိထိမိမိ သရော်ထားသည်။ လူ့ဘောင် လောကရှိ မိမိအကျိုးအတွက် အခွင့်အရေးလက်လွှတ်မခံတတ်သော အပျော်အပါး မက်သော လူအချို့၏သဘာဝကို စောင်းပါးရိပ်ခြည် သရော်ထားသော စာရေးသူ၏ သရော်ဟန်ဟု ဆိုရပေမည်။

‘အသံတော့ စမ်းနေပြီ’ ဝတ္ထုတိုတွင် ကိုငွေတိုးသည် မိမိတည်းသည့်အိမ်တွင် မိုးမရွာခင် ‘တောက်တဲ့’ လို့ အော်သံကြားကြောင်း၊ မည်သည့်အကောင်မှန်းမသိသော ကိုငွေတိုးက အိမ်ရှင် ဦးစံထွားကိုမေးရာ မိုးလေဝသဗေဒင်ဟောတဲ့ ‘တောက်တဲ့’ ဖြစ်ကြောင်းသိကာ ကိုငွေတိုး သဘောကျခဲ့သည်။ ထို ‘တောက်တဲ့’ ကို လိုချင်ကြောင်း ပြောရာ ဦးစံထွားက စဉ်းစားပေးမည်ဟု ပြောသည်။ အလုပ်ကိစ္စများပြီး၍ ရွာကို ပြန်ကြတော့မည့်အချိန်၌ ဦးစံထွား၏ ပြုမူပြောဆိုပုံကို-

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၆၀။

^၂ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၆၁။

“အိမ်မြှောင်တစ်ကောင်ကို ဟောလစ်ပုလင်းခွံထဲထည့်၊ အပိတ် မပိတ်ဘဲ ပုလင်းဝကို ဇာပဝါပါးပါးလေးထပ်၊ ရော်ဘာကွင်းနဲ့ စည်းပေးလိုက်တယ်။ ဒါ ဗေဒင်ဆရာပေါက်စလေးပဲ၊ မကြာခင် အရွယ်ရောက်လာပြီး တောက်တဲ့ အော်လိမ့်မယ် ဒီကောင် အရွယ်ရောက်လာအောင် ပိုးကောင်လေးတွေ ဖမ်းကျွေးပါလို့ ဦးစံထွားက မှာပါတယ်”^၁

ဟု စာရေးသူကဖော်ပြကာ အိမ်မြှောင်ကို တောက်တဲ့အဖြစ် အသိဉာဏ်နည်းပါးသော ရိုးအသူကို လိမ်ညာပေးလိုက်ကြောင်း ပေါ်လွင်အောင် သရုပ်ဖော်တင်ပြကာ လူလိမ် လူညာတို့၏သဘာဝကို ထင်ဟပ်သရော်ထားသည်။ ရွာသို့ပြန်ရောက်ပြီးနောက်ပိုင်း အိမ်မြှောင်လေး၏ အခြေအနေကို-

“အိမ်မြှောင်လေးကတော့ ပိုးကောင်တွေ တစ်ကောင်ပြီးတစ်ကောင် စားနေရပေမယ့် တောက်တဲ့ ဖြစ်မလာသေးဘူး။ လူရိုးကြီး ကိုငွေတိုးကတော့ တစ်နေ့ဖြစ်လာနိုးနိုးနဲ့ ထိုင်စောင့်ကြည့်နေ တော့တာပေါ့။ အိမ်မြှောင်လေးက ‘တစ်၊ တစ်၊ တစ်၊ တစ်’ နဲ့ အသံပြုတဲ့အခါ ကိုငွေတိုးက ‘အသံတော့ စမ်းနေပြီဟေ့’ လို့ သူ့မိန်းမကို အားရဝမ်းသာ ပြောပါတယ်။”^၂

ဟူ၍ စာရေးသူက ဝတ္ထုခေါင်းစဉ်ကို ဇာတ်လမ်းအဆုံးတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြကာ ဆိုလိုချက်ကို ထိမိပေါ်လွင်အောင် တင်ပြထားသည်။ အမှားအမှန် ဝေဖန်ပိုင်းခြားမှု မရှိဘဲ ပေးထားသော မက်လုံးလေးနှင့် ကျေနပ်နေသော၊ အကျိုးထူးခံစားခွင့် မရ နိုင်သော ရိုးအသော တောသူတောင်သားတို့၏ဘဝကို ဖော်ပြကာ အသိဉာဏ် နည်းပါးသူတို့ကို မက်လုံးကြီးကြီးပေးပြီး လိမ်လည်လှည့်ဖျားတတ်သော လူအချို့၏ သဘာဝကို သရော်ထားသည်။ စာရေးသူ၏ မထိတထိနှင့် စောင်းပါးရိပ်ခြည် သရော်ဟန်ပင် ဖြစ်သည်။

၃၊ ၂။ ခေတ်ကိုထင်ဟပ်သော သရော်ဟန်

ဝတ္ထုတိုများတွင် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး စသည့် အခြေအနေများကို ဖော်ပြရန် ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ကွက်ဆင်၍ ဇာတ်ဆောင်များ ဖန်တီးကာ ခေတ်အခြေ

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၄၆။

^၂ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၄၆-၁၄၇။

အနေကို ပေါ်လွင်အောင် ဖန်တီးလေ့ ရှိကြသည်။ ဆရာကျော်ရင်မြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများတွင် ခေတ်ကာလအခြေအနေကို ပြုပြင်စေလိုသော စေတနာဖြင့် သရော်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

‘ခြေထောက်တစ်ဖက်’ ဝတ္ထုတိုတွင် ကျုံးမြောက်ဘက် ရေစစ်ကန်ပေါ်က စကားပိုင်းတွင် လူကြီးတစ်စု စကားအခြေအတင်ပြောဆိုစဉ် ဒေါသထိန်းနိုင်သော သံချိုင်းထောက် ဦးဘရှင်က-

“ကျုပ်တို့သာ ဟောဒီခြေ၊ ဟောဒီလက်တွေကို မစွန့်လွှတ်ခဲ့ဘူး ဆိုရင် ခင်ဗျားတို့အားလုံးဟာ ဂျပန်ကျွန် ဖြစ်နေမလား၊ ကုလားကျွန် ဖြစ်နေမလား မစဉ်းစားရဲဘူး။ ကျုပ်က ခင်ဗျားတို့လို လူနု မဟုတ်ဘူး။ လူကြမ်းပဲ၊ ခြေထောက်တစ်ဖက်မကဘူး နောက်ထပ် တစ်ဖက် ဆုံးရှုံးရင် ဆုံးရှုံးပါစေ၊ သေချင်လည်း သေပါစေ၊ အသေခံနိုင်တယ်”^၁

ဟူ၍ ပြောခဲ့သည်။ တိုင်းပြည်အတွက် ပေးဆပ်ခဲ့ပုံ၊ တိုင်းပြည်ကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခဲ့ပုံတို့ကို ဇာတ်ဆောင်ကိုယ်တိုင် ပြောစကားဖြင့် တင်ပြထားသည်။ ဦးဘရှင်တို့ကဲ့သို့ နိုင်ငံကို အသက်နှင့်လဲ၍ ကာကွယ်မည့်သူများ မရှိပါက မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးမရဘဲ အခြားနိုင်ငံသားတို့၏ လက်အောက်တွင် ကျရောက် နေမည့်အဖြစ်ကို ‘ဂျပန်ကျွန်’၊ ‘ကုလားကျွန်’ ဟူသော ကြမ်းတမ်းသော စကားလုံးများ သုံးကာ ရေးသားထားသည်။ မိမိသည် နှလုံးရည်သမား မဟုတ်၊ လက်ရုံးရည်သမား ဖြစ်ကြောင်း တိုင်းပြည်အတွက် ခြေထောက်တစ်ဖက် စွန့်လွှတ်ထားရသည်ကို အားမရ သေးဘဲ လိုအပ်ပါက ထပ်မံစွန့်လွှတ်ရန် ဝန်မလေးသူဖြစ်ကြောင်း၊ ‘နောက်ထပ် တစ်ဖက် ဆုံးရှုံးရင်ဆုံးရှုံးပါစေ၊ သေချင်လည်းသေပါစေ၊ အသေခံနိုင်တယ်’ ဟူသော အပြောစကားများဖြင့် နိုင်ငံနှင့်လူမျိုးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်လိုသော ချစ်မြတ်နိုးသော စိတ်ထားရှိသူအဖြစ် တင်ပြထားသည်။

ကျုံးမြောက်ဘက် လမ်းမကြီး၏ဘေး၌ နေထိုင်သော အမိမြေကို ချစ်မြတ်နိုးသော ဦးဘရှင်၏နေအိမ်သည် ခြောက်လမ်းသွားလမ်းမကြီး ဆောက်လုပ်ရန် စီမံကိန်းကြောင့် (၂၇)ပေခန့် နောက်ဆုတ်ပေးရသည်။ သက်ဆိုင်ရာက မြို့ပြအဆင့်မီပုံစံ ဆောက်လုပ် ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ လိုအပ်ပါက ပါမစ်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း အသိပေးခဲ့သည်။ ချွေးမဖြစ်သူနှင့် မြေးမများကို အားကိုးကာ စားသောက်နေထိုင်

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၃၂။

ရသော ဦးဘရှင်သည် နောက်ဆုံး မိမိပိုင်မြေကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်ခြင်း မရှိဘဲ လူမျိုးခြားလက်ထဲ ထိုးအပ်ခဲ့ရသည်။ အကျိုးခံစားခွင့်မရှိဘဲ ဆုံးရှုံးမှုနှင့်သာ ရင်ဆိုင်ရသော ဘဝအခြေအနေကို-

“အိမ်မြေအရောင်းအဝယ်ဖြစ်ပြီး မြေစာရင်းဌာန ကျောက်စာတိုက်က မြေပုံမှာ ဦးဘရှင်က ဦးကျင်ဝမ်လို့ အမည်ပြောင်းဖို့ သဘောတူ လက်မှတ်ထိုးပေးခဲ့တဲ့ညကလည်း သံချိုင်းထောက်ကြီး ရေစစ်ကန်ကို အလာနောက်ကျတာပါပဲ။”^၁

ဟူ၍ စာရေးသူ၏အပြောစကားဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ဦးဘရှင်သည် မြို့သစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ရတော့မည်ဖြစ်၍ ရေစစ်ကန်၌ဆုံနေကျ အပေါင်းအဖော်များ စိတ်မကောင်း ဖြစ်ကာ တိတ်ဆိတ်နေစဉ် ဦးဘရှင်က-

“မြေစာရင်းမြေပုံထဲမှာ ကျုပ်မြေကို ဘရှင်က ကျင်ဝမ်လို့ ပြောင်းပေး လိုက်ပြီ၊ ကျုပ် ကျုပ်ခြေထောက်တစ်ဖက်ကိုပဲ နှမြော လှသဗျာ တဲ့။”^၂

ဟူသော အဆက်အစပ်မရှိသော စကားကို ပြောခဲ့သည်။ အမိနိုင်ငံတော် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရန် မိမိခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းကို ပေးဆပ်ပြီး တိုင်းပြည်ကို ကာကွယ် ခဲ့သော စစ်မှန်ထမ်းဟောင်းကြီးဘဝမှ မိမိပိုင်မြေတစ်ကွက်ကို မထိန်းသိမ်း မကာကွယ် မစောင့်ရှောက်နိုင်သော ဘဝဖြစ်ရပ်ပြကွက်ကို ပြကာ သရော်ထားသည်။ ထို့ပြင် မြို့ပြ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးသာယာလှပရေးစီမံကိန်းအတွက် မြို့ထဲရှိသည့် မြန်မာများ မြို့ပြင် ရောက်ရသည့်ဘဝကို ထင်ဟပ်ကာ ပြောင်းလဲလာသော ခေတ်ကာလ အခြေအနေ တစ်ရပ်ကို သရော်ထားသည်။ မန္တလေးမြို့၏ အထင်ကရနေရာများတွင် လူမျိုးခြားတို့ ဝင်ရောက်နေရာယူလာသော မြန်မာလူမျိုးများ မြို့ပြင်ရောက်ရသော ကာလအခြေအနေကို ဖော်ပြထားသော စာရေးသူ၏ စောင်းပါးရိပ်ခြည် သရော်ဟန်ဟု ဆိုရပေမည်။

‘အမွေစားအမွေခံ’ ဝတ္ထုတိုတွင် ကိုသန်းဖေတို့ရုံးက အမွေစားအမွေခံစာရင်း အတွက် ပုံစံများ ဖြည့်ခိုင်းသည်။ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍-

“ဘာဖြစ်လို့ဒီပုံစံတွေဖြည့်ခိုင်းတာလဲ လို့ မကျေမနပ် မေးတော့ အထက်ကဖြည့်ခိုင်းလို့ ဆိုပြီး မရေမရာပဲ ဖြေတယ်။”^၃

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၃၆။

^၂ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၃၇။

^၃ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၁၀။

ဟု ဖော်ပြပြီး ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက-

“ဝန်ထမ်းရပိုင်ခွင့်တွေ ထုတ်ပေးတဲ့အခါ အရှုပ်အရှင်း
မဖြစ်အောင် နေမှာပေါ့ဗျာ ဆိုတော့ ရပိုင်ခွင့်တွေက များပေ
တာကိုး”^၁

ဟု တစ်ယောက်တစ်မျိုး ပြောဆိုနေကြပုံဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ဝန်ထမ်းတစ်ဦး၏ ‘ရပိုင်ခွင့်တွေက များပေတာကိုး’ ဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက်စကားဖြင့် လစာနည်း၍ ရပိုင်ခွင့်မရှိသော ဝန်ထမ်းဘဝကို ထင်ဟပ် သရော်ထားသည်။ အချို့ရုံးများတွင် အထက်ကခိုင်းလို့ ဟူသော မရေမရာသည့် လုပ်ငန်းများကို အချိန်ကုန်အောင် တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် လုပ်ဆောင်နေရပုံကို ဇာတ်ဆောင်အချင်းချင်း အပြန်အလှန် အပြောစကားများဖြင့် ထိုခေတ်ကာလဝန်ထမ်းများ၏ ဘဝအခြေအနေကို ဖော်ပြ ထားသည်။ ထိုသို့ အရေးမပါသည့်ကိစ္စများဖြင့် အချိန်ကုန်ရုံသာမက မိသားစု အေးချမ်းသာယာမှုကို ပျက်ဆီးအောင် ဖန်တီးတတ်ကြောင်းကိုလည်း ကိုသန်းဖေတို့ မိသားစု၏ ဖြစ်ရပ်ဖြင့် ဇာတ်လမ်းဆင် တင်ပြထားသည်။

ကိုသန်းဖေက အခြားဝန်ထမ်းများနည်းတူ မိန်းမကိုစိတ်မချ၍ သားသမီး များကို အမွေလွှဲပေးကြောင်း သိရသောအခါ အမွေစားအမွေခံစာရင်းတွင် သမီးကြီး ဖြစ်သူ ‘ထားထားဝေ’ အမည်ကို ထည့်သည်။ ထိုအကြောင်းကို မိန်းမဖြစ်သူ ‘ကြည်ကြည်အုံး’ သိပြီး မကျေနပ်၍ အိမ်ကဆင်းသွားသည်။ ကိုသန်းဖေသည် ယောက္ခမအိမ်ကို လိုက်၍ ဇနီးသည်ကိုခေါ်ရာ အမွေစားအမွေခံစာရင်း ပြင်ပေးမှ လိုက်မည်ဟု ဆိုသောကြောင့် ပြင်ပေးမည်ဟု ကတိပေးလိုက်သည်။ ကိုသန်းဖေ၏ စိတ်ထဲတွင်-

“ဘုရား သိကြား မလို့ ဒီပုံစံတွေကို အထက်မပို့လိုက်ပါစေနဲ့လို့ ကိုသန်းဖေ ဆုတောင်းတယ်။”^၂

ဟု ခံစားချက်ကို ဖော်ပြထားသည်။ ထို့နောက်-

“အမွေလွှဲပုံစံတွေကိုတော့ စာရေးကို အဲ့ဒီပုံစံတွေ အထက်တင် လိုက်ပြီလား လို့ ကိုသန်းဖေ မေးတယ်။ တင်လိုက်ပြီ တဲ့”^၃

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၁၀။

^၂ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၁၆။

^၃ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၁၆။

ဟု ပြောသောအခါ ကိုသန်းဖေ မျက်နှာပျက်သွားသည်။ ရုံးစာရေးက-

“ဗီရိုအထက်ကို တင်လိုက်တာလေဗျာ”^၁

ဟု ရယ်ကာမောကာဖြင့် ဗီရိုအထက်တွင် တင်ထားသော စာရွက်တစ်ထပ်ကြီးကို လှမ်းယူပေးကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ထိုပုံစံများ မည်သည့်အချိန်ပို့မှလဲ ဟု ကိုသန်းဖေက မေးသောအခါ-

“လိုလိုမယ်မယ် တောင်းထားတာပါ ဘယ်မှမပို့ရပါဘူး”^၂

ဟု ရုံးစာရေးအချင်းချင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန်ပြောဆိုပုံဖြင့် စာရေးသူက တင်ပြထားသည်။ ထိုခေတ်ကာလ ရုံးလုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ အရေးမပါသည့်ကိစ္စများကို အရေးပါသယောင် ပြုလုပ်တတ်သော အခြေအနေကို မထိမထိသရော်ထားသည့် စာရေးသူ၏ သရော်ဟန်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်-

“ကိုသန်းဖေက ပုံစံစာရွက်တွေကို ပြန်ပေးတော့ ဟိုစာရေးက ကြိုးနဲ့စည်းပြီး အထက်တင်ထားပေးလိုက်တယ်။”^၃

ဟူသော စာရေးသူ၏အပြောစကားဖြင့် တင်ပြထားသည်။ အထက်ကခိုင်းလို့ ဟူသော စကားတစ်လုံးဖြင့် ရုံး၏လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ လုပ်ကိုင်နေရသော ခေတ်ကာလကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြထားသည်။ ‘အထက်’ ဟူသည် ဗီရို၏အပေါ်ဆုံးအထက် ဖြစ်ကြောင်း၊ ရုံးလုပ်ငန်းကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အလေးအနက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စ မဟုတ်ဘဲ အချိန်ကုန်ခံပြီး အလေးထားလုပ်ကိုင်နေရကြောင်း ခေတ်ကာလ အခြေအနေကို စောင်းပါးရိပ်ခြည် သရော်ထားသော စာရေးသူ၏ သရော်ဟန်ပင် ဖြစ်သည်။

‘အသံတော့ စမ်းနေပြီ’ ဝတ္ထုတိုတွင် တာဝန်ပေးသမျှ မငြင်းဆန်သော ရိုးအသော တောင်သူ ဦးငွေတိုးအပါအဝင် တောင်သူများ မိုးခေါင်သောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေး ကိစ္စများ အဆင်မပြေ ဖြစ်ကြရသည်။ ချည်မျှင်ရှည်ဝါ စိုက်ပျိုးရန် စီမံကိန်းချသည့် ကာလအခြေအနေကို-

“မြို့ကလာတဲ့ တိုက်ပုံအင်္ကျီဝတ်တွေက ချည်မျှင်ရှည်ဝါစိုက်ရင် နေ့ချင်း ညချင်း သူဌေးဖြစ်မှာလောက် ဟောကြ၊ ပြောကြတာပေါ့။

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၁၆။

^၂ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၁၆။

^၃ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၁၇။

ကိုငွေတိုးတို့ကိုလည်း ဘယ်တောင်သူ ဘယ်နှဧက စိုက်ရမယ်လို့
စီမံကိန်း ခွဲတမ်းချတာပေါ့။”^၁

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။ ‘စိုက်ပျိုးရေးအရာရှိများ’ကို စာရေးသူက ‘မြို့ကလာတဲ့တိုက်ပုံ
အင်္ကျီဝတ်တွေ’ ဟူသော အသုံးဖြင့် သွယ်ဝိုက်ဖော်ပြကာ သရော်ထားသည်။
မိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်နေသောကာလ ခွဲတမ်းချသည့်အတိုင်း အရှုံးခံ၍ စိုက်ပျိုးသူမှာ
ဦးငွေတိုးကဲ့သို့ ရိုးအသော တောင်သူများသာ ဖြစ်သည်။ လည်ပတ်ပါးနပ်သော
တောင်သူအချို့သည် စီမံကိန်းချသော ဝါမျိုးစေ့ကို ရေနွေးပူစိမ့်ကာ မျိုးစေ့အကောင်းနှင့်
ရော၍စိုက်ရာ ကျိုးတိုးကျဲတဲသာ ပေါက်သည်။ ယင်းစိုက်ခင်းနှင့်ပတ်သက်၍-

“စိုက်ပျိုးရေးတို့၊ မြေစာရင်းတို့ ဌာနပေါင်းစုံက ကွင်းဆင်း
လာရင် အကျွေးအမွေးနဲ့ အခင်းထဲ ခေါ်ပြတယ်။ သမဝါယမ
ဆိုင်က ရွှေဝါဆပ်ပြာချောင်း၊ မွေးဆပ်ပြာခဲ၊ ဂလူးကိုစ်ထုပ်တွေ
ကြက်ကြောက်အိတ် ခေါ်တဲ့ သူတို့လက်ဆွဲအိတ်ထဲ ထည့်ပေး
လိုက်ရင် သူတို့ကလည်း ဝါစိုက်ဧကတွေ အပျက်စာရင်း
သွင်းပေးကြတယ်။”^၂

ဟု စာရေးသူက ဖော်ပြထားသည်။ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးချိန်၌ ချည်မျှင်ရှည်ဝါ
မစိုက်ရအောင် ဝါအစား အခြား ပဲစိမ်းငုံ၊ နှမ်း စသည်တို့ စိုက်ပျိုးနိုင်အောင်
တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် နားလည်မှုယူကာ လုပ်ကိုင်ကြသော ခေတ်ကာလ အခြေအနေ
တစ်ရပ်ကို လှစ်ဟပြကာ သရော်ထားသည်။ ဌာနဆိုင်ရာက ကိုင်လေ့ရှိသော
‘လက်ဆွဲအိတ်’ ကို ‘ကြက်ကြောက်အိတ်’ ဟု ဟာသနောကာ သရော်ထားသည်။
ထိုအိတ်နှင့်လာသောသူများကို တွေ့ပါက ကြက်များပင် ကြောက်၍ ပြေးကြရကြောင်း
ပို၍ထင်ရှားလာစေသည်။

ဌာနဆိုင်ရာကလူများနှင့် တောင်သူများ လုပ်ငန်းကိစ္စများ အဆင်ပြေအောင်
ဆောင်ရွက်ကြပုံကို-

“သူတို့ခမျာများက တောသူတောင်သားတွေအပေါ် မဆိုးရှာကြ
ပါဘူး ဟင်းကောင်းကောင်းနဲ့ ထမင်းကျွေးရရုံ၊ သောက်တတ်
စားတတ်သူ ဆိုရင်တော့ အရက်လေး ထန်းရည်လေး ဧည့်ခံရရုံ

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၄၁။

^၂ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၄၁-၁၄၂။

သူတို့အပြန်မှာ သမဆိုင်က ဆပ်ပြာလေး ဆေးဝါးလေးကို
အမွန်အမြတ် လက်ဆောင်ပေးရုံပါ။”^၈

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူသဘော မဟုတ်သော လက်ဆောင်
သဘောလောက်သာ ဖြစ်ကြောင်း ဆန့်ကျင်ဘက်အနက်ကို ဖော်ပြကာ မထိတထိ
သရော်ထားသည့် စာရေးသူ၏ သရော်ဟန်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ကိုငွေတိုးတို့ကဲ့သို့သော ရိုးအသော တောင်သူများသည် ကိုယ့်သားမယား
မစားရစေကာမူ တာဝန်ကျေအောင် စိုက်ပျိုးသူများ ဖြစ်သည်။ ချည်မျှင်ရှည်ဝါ
စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်၍-

“ဝါပင်တွေ သံချေးတက်၊ အိမ်ကမိန်းမ ဆန်ချေးထွက်”^၉

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

“မွေးရှည်လုပ်တော့ ရှေးရွှေပြုတ်တယ်”^{၁၀}

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နေကြာစိုက်ရန် စီမံကိန်းချသည့်အခါကလည်း-

“ရေရာသေချာအောင် နေကြာစိုက်ပါ ဆိုတဲ့ စကားနောက်တွင်
သွားမလုပ်နဲ့ နွားပြုတ်သွားမယ်”^{၁၁}

ဟူ၍လည်းကောင်း အပြောင်အပျက်များဖြင့် နာတာကို ခံသာအောင် ဟာသနှောကာ
ဖြေဖျောက်ရသော ခေတ်ကာလအခြေအနေကို ပေါ်လွင်အောင် ဖော်ပြထားသည်။
မိုးလေဝသ မမှန်သောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးမဖြစ်ထွန်းသည့်ကာလ တောင်သူများ၏
စီးပွားရေးအခြေအနေကို စာချိုးစာပြောင်များ၊ ကာရန်နဘေများ သုံးကာ သရော်
ထားသည့် စာရေးသူ၏ စောင်းပါးရိပ်ခြည် သရော်ဟန်ဟု ဆိုရပေမည်။

မိုးလေဝသသတင်းကို ရေဒီယိုအမြဲနားထောင်တတ်သော ကိုငွေတိုးသည်
ရွာမြောက်ပိုင်းက ကိုဝင်းမောင်သမီးလေးဘွဲ့ရပြီး ဝန်ထမ်းလုပ်လိုသောကြောင့် မြို့သို့
ရောက်ခဲ့သည်။ ကိုငွေတိုး၏တူမ အကူအညီယူ၍ လူကြီးကို ဂါရဝပြုရန် ဆီပုံးနှင့်
အပွေးကောင်းကောင်း သနပ်ခါးတုံးသုံးတုံး သယ်လာခဲ့သည်။ ထိုသို့ သယ်လာခဲ့ခြင်း
နှင့်ပတ်သက်၍-

^၈ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၄၂။

^၉ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၄၀။

^{၁၀} ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၄၂။

^{၁၁} ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၄၃။

“ဒီလိုလေးလေးပင်ပင်တွေ သယ်လာတော့ ကိုငွေတိုးရဲ့တူမက
အပြစ်တင်တယ်။ ဒီလိုပစ္စည်းတွေ ယူလာတာ လူမြင်တယ်။
စာအိတ်တစ်အိတ်ဆို ကိစ္စပြီးပါတယ်လို့ ပြောတယ်။”^၁

ဟု ဖော်ပြကာ အပင်ပန်းခံ လူမြင်ခံ၍ သယ်လာစရာမလိုကြောင်း ပေါ့ပေါ့ပါးပါးနှင့် ကိစ္စပြီးနိုင်ကြောင်း စကားလမ်းခင်းကာ ပြောဆိုပုံကိုထောက်၍ ရုံးဝန်ထမ်းအရာရှိ အချို့ ငွေကြေးနှင့်လာဘ်ပေးလာဘ်ယူနေသော ခေတ်ကာလအခြေအနေကို သရော်ထားသည်။ စာရေးသူ၏ စောင်းပါးရိပ်ခြည် သရော်ဟန်ပင် ဖြစ်သည်။ စာရေးသူသည် ခေတ်ကာလအခြေအနေတစ်ရပ်၏ အမြီးအမောက်မတည့်သည့် ဖြစ်ရပ်များကို ပြုပြင်စေလိုသော စေတနာဖြင့် ဇာတ်လမ်းဆင် တင်ပြထားသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဆရာကျော်ရင်မြင့်သည် လောကသဘာဝ၊ လူ့သဘာဝဖြစ်ရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ အမြီးအမောက်မတည့်သည့် ကိစ္စရပ်များအပေါ်တွင် ထေ့ငေါ့သရော်လိုသော ရယ်မောလိုသော စိတ်ထားရှိသည့်အလျောက် ဇာတ်လမ်းများ ဖန်တီး၍ ဇာတ်ဆောင်များ ထည့်သွင်းကာ ရွှင်ပြုံးဖွယ် တင်ပြထားသည်။ စာရေးသူက လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦး တစ်ယောက်ကို သရော်လို၍ ဇာတ်လမ်းဖန်တီးတင်ပြသကဲ့သို့ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရှိ လူအချို့၏ ပြုမူဆောင်ရွက်ကြပုံတို့ကိုလည်း သရော်လို၍ ဇာတ်လမ်း ဖန်တီးတင်ပြထားသည်။

ဂုဏ်ပကာသနနောက်လိုက်သော ငွေရှင်ကြေးရှင်အဖြစ် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလိုသော လက်အောက်ငယ်သားအပေါ် အနိုင်ကျင့်ဗိုလ်ကျတတ်သော လူတစ်ချို့၏ သဘာဝကို ‘ပူဖောင်းများ’ ဝတ္ထုတိုမှ ဇာတ်ဆောင် ထွန်းဇော်လင်း၏ ပြုမူပြောဆိုဟန်ဖြင့် မထိတထိ သရော်ထားသည်။ အလုပ်ရှင်အလိုကျ မငြင်းသာဘဲ စိတ်မောလူမော ပြေးလွှားနေရသော ကိုမောင်မောင်တင်၏ မိုးပျံပူဖောင်း သယ်ယူလာပုံမြင်ကွင်းကိုလည်း ဟာသနောက် အသေးစိတ် သရုပ်ဖော်တင်ပြထားသည်။ လူ့စိတ်သဘာဝအရ မိမိအကျိုးစီးပွား ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုကို မလိုလားပေ။ အကောင်းဆုံးဖြစ်ရန် ကြိုးပမ်းရင်း မတတ်သာသည့်အဆုံး အဆိုးဆုံးကို ရင်ဆိုင်ရန် တွေးတောထားသော်လည်း အကောင်းဆုံးကို မျှော်လင့်တတ်သော လူ့စိတ်သဘာဝကို လှစ်ဟပြထားသည်။ စိတ်အပြောင်းအလဲမြန်တတ်သော လူ့သဘော လူ့သဘာဝကို မထိတထိ သရော်ထားသည့် စာရေးသူ၏ သရော်ဟန်ကို တွေ့ရသည်။

^၁ ကျော်ရင်မြင့်၊ ၂၀၁၂၊ ၁၄၄-၁၄၅။

ကောင်းမှုကို မမြတ်နိုးဘဲ မကောင်းမှုကိုသာ မွေ့လျော်လိုသော အပျော်အပါး မက်သော အခွင့်အရေးကို လက်လွှတ်မခံတတ်သော လာဘ်ပေးလာဘ်ယူတတ်သော လူတစ်ချို့၏သဘာဝကို ‘အိပ်မက်ကြော်ငြာ’ ဝတ္ထုတိုမှ ဇာတ်ဆောင်တို့၏ ကံသုံးပါး အမူအရာဖြင့် ဖော်ပြကာ မထိတထိနှင့် စောင်းပါးရိပ်ခြည် သရော်ထားသည်။ ထိုခေတ် နိုင်ငံရပ်ခြားလေ့လာရေးအဖွဲ့များ လာရောက်သည့်အခါ ပကတိအခြေအနေနှင့် ကွာဟနေသော ပြည်တွင်းပြည်ပခရီးစဉ်များကို ဖန်တီးကာ အပေါ်ယံ ရွှေမှုန်ကြဲကာ ပြသတတ်သော ခေတ်ပုံရိပ်များလည်း ထင်ဟပ်နေသည်။ ဧည့်သည်များအတွက် ကြော်ငြာအဖြစ် အကောင်းဆုံးအရာများ ဖန်တီးပေးထားသော်လည်း လက်တွေ့ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပုံနှင့် မတူကွာခြားကြောင်း ငရဲပြည်ရောက် ဦးရွှေခင်၏ အိပ်မက် မက်ပုံဖြင့် ဖော်ပြကာ သွယ်ဝိုက်သရော်ထားသည်။

ရိုးအသောသူများအပေါ် မျှော်လင့်ချက်ပေးကာ လှည့်စားတတ်သော လူအချို့၏ သဘာဝနှင့် အကောင်းအဆိုးဝေဖန်နိုင်စွမ်းမရှိသော အကျိုးထူးခံစားခွင့် မရနိုင်သော လူအချို့၏သဘာဝကို ‘အသံတော့ စမ်းနေပြီ’ ဝတ္ထုတိုမှ ဇာတ်ဆောင်တို့၏ ပြုမူ ပြောဆိုပုံဖြင့် သရုပ်ဖော်တင်ပြထားသည်။ အူတူတူ အတတနိုင်သော တောသူ တောင်သားများအပေါ် တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များက တစ်မျိုး၊ စီးပွားရေးသမားများက တစ်သွယ်၊ မြို့သားအချို့က တစ်နည်း အမျိုးမျိုး လူလည်လုပ်၍ အနိုင်ကျင့်ကာ နှိမ်ချဆက်ဆံခံနေရသော နင်းပြားဘဝကို စာရေးသူက တွေ့မြင်ကာ ထေ့ငေါ့လိုဟန် တူသည်။ ထို့ကြောင့် (၂၀၁၁)ခုနှစ် ဝန်းကျင်ကာလ အပြီးအမောက်မတည့်သော လောကအတွင်းရှိ လူအချို့၏သဘာဝနှင့် ခေတ်အရိပ်များထင်ဟပ်ကာ သရော်ထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ စာရေးသူ၏ မထိတထိနှင့် စောင်းပါးရိပ်ခြည် သရော် ဟန်ပင် ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံနှင့်လူမျိုးအတွက် မိမိအသက်ကိုပဓာနမထားဘဲ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခဲ့သူ တစ်ဦး မိမိပိုင်မြေတစ်ကွက်ကို မကာကွယ် မစောင့်ရှောက်နိုင်သော ဘဝကို ‘ခြေထောက်တစ်ဖက်’ ဝတ္ထုတိုဖြင့် ထင်ဟပ်ဖော်ပြထားသည်။ တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရင်း ခြေထောက်တစ်ဖက် စွန့်လွှတ်ထားရချိန် မြို့ပြစီမံကိန်း အတွက် မိမိပိုင်နေအိမ်ကို လူမျိုးခြားလက်ထဲသို့ ထိုးအပ်ကာ မြို့သစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ခဲ့ရသော ခေတ်ကာလအခြေအနေကို ဇာတ်လမ်းဆင် တင်ပြထားသည်။ မထိတထိဖြင့် စောင်းပါးရိပ်ခြည် သရော်ထားသည့် စာရေးသူ၏ သရော်ဟန်ဟု ဆိုရပေမည်။

‘အမွေစား အမွေခံ’ ဝတ္ထုတိုသည် ရုံးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် အချို့ ကိစ္စရပ်များက အရေးပါအရာရောက်သော်လည်း အချို့အရေးမပါသည့်ကိစ္စရပ်များ လုပ်ကိုင်နေရသော ခေတ်ကာလအခြေအနေကို ဖော်ပြသရော်ထားသည်။ စာရေးသူ၏ စောင်းပါးရိပ်ခြည် သရော်ဟန်ပင် ဖြစ်သည်။

‘အသံတော့ စမ်းနေပြီ’ ဝတ္ထုတိုတွင် ရိုးအသော တောင်သူများ စီမံကိန်း အမျိုးမျိုးကြောင့် အခက်အခဲတွေ့နေရပုံကို ထိမိသော စကားသုံးများ၊ အပြောင်အပျက် စကားများ၊ ကာရန်နဘေများ၊ ထည့်သွင်းဖော်ပြကာ သရော်ထားသည်။ လူလည် တောင်သူအချို့က ဌာနဆိုင်ရာလူကြီးများနှင့် အပေးအယူလုပ်ကာ အဆင်ပြေအောင် ဆောင်ရွက်နေကြသော ခေတ်အခြေအနေကို ဖော်ပြထားသည်။ မိမိလုပ်ငန်းကိစ္စရပ်များ အောင်မြင်ရန် ဒေသထွက်လက်ဆောင်များ ပေးသော်လည်း စာအိတ်တစ်အိတ်ကိုသာ လက်ခံလိုသော လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများ ခေတ်စားနေသည့်ကာလ အခြေအနေ တစ်ရပ်ကို ဖော်ပြသရော်ထားသည်။ စာရေးသူ၏ တိုက်ရိုက်ဖော်ပြသရော်ဟန်ဟု ဆိုရပေမည်။

ဆရာကျော်ရင်မြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများသည် အကြောင်းအရာပေါ် မူတည်၍ တည်တည်ခံ့ခံ့နှင့် အရွန်းဖောက်ကာ သရော်ထားသည်။ စာရေးသူသည် မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အမြင်မတော် အကြားမတော်သည့် ကိစ္စရပ်များကို တွေ့မြင်ပြီး ထေ့ငေါ့သရော်လိုဟန် ရှိသည်။ လောကကြီး၏ အမြီးအမောက်မတည့်သည့် ဖြစ်ရပ်၊ အကြောင်းအရာတို့ကို တိုက်ရိုက်တင်ပြပါက ဆဲစာ၊ ကလော်စာ၊ အဆင့်သို့ ရောက်ရှိ သွားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဟာသဉာဏ်ရှိသော စာရေးသူက ဝတ္ထုတိုများကို ဖန်တီး ရာတွင် ဖြစ်ပျက်တတ်သော လောကသဘာဝ၊ လူ့သဘာဝကို နှလုံးသွင်းကာ ဟာသ နှော၍ ရွှင်ပြုံးဖွယ်ဖြစ်အောင် ဆင်ခြင်စရာများကို သတိပြုဆင်ခြင်နိုင်အောင် သွယ်ကာဝိုက်ကာဖြင့် မထိတထိနှင့် စောင်းပါးရိပ်ခြည် သရော်ထားသည်ဟု ဆိုရ ပေမည်။ အလေ့လာခံဝတ္ထုတိုများတွင် လူ့သဘာဝ လူ့သဘာဝနှင့် ခေတ်ကာလ အခြေအနေကို မထိတထိနှင့် စောင်းပါးရိပ်ခြည် သရော်သော သရော်ဟန်ကို အများဆုံး တွေ့ရပြီး တိုက်ရိုက်ဖော်ပြသရော်ဟန်ကို အနည်းငယ်မျှသာ တွေ့ရသည်။

နိဂုံး

ဤစာတမ်းသည် ဆရာကျော်ရင်မြင့်၏ ဝတ္ထုတို(၅)ပုဒ်မှ သရော်ဟန်ကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဝတ္ထုတိုများသည် အများအားဖြင့် လူ့လောကရှိ လူအချို့၏ သဘာဝကို ဇာတ်လမ်းဆင် တင်ပြထားသည်။ လူ့ဘောင်လောကရှိ လူတစ်ချို့၏ အဖြစ်အပျက်များနှင့် ခေတ်ကာလအခြေအနေကို ရယ်မောရွှင်ပြုံးဖွယ်ဖြစ်အောင် သရော်သည့် လေသံနှင့် ရေးသားထားသည့် စာရေးသူ၏ရေးဟန်မှာ ထူးခြားမှု ရှိသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ဆက်လက်၍ ဆရာကျော်ရင်မြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများ၊ ဆောင်းပါးများမှ အရေးအသားနှင့် ရေးဟန်များကို ဆက်လက်သုတေသနပြု နိုင်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ကျော်ရင်မြင့်။ (၂၀၁၂)။ *ဝတ္ထုတိုများ။* ရန်ကုန်မြို့။ ဆောင်းညပြာသိုစာပေ။

ခင်မျိုးချစ်နှင့် အများ။ (၁၉၇၃)။ *အနောက်တိုင်းဟာသစာပေ။* ရန်ကုန်မြို့။ စာပေဗိမာန် ပုံနှိပ်တိုက်။

ခင်မင်၊ မောင်(ခန့်ဖြူ)။ (၂၀၀၄)။ *စကားပြောသဘောတရား စကားပြောအတတ်ပညာ။ (စ-ကြိမ်)။* ယုံကြည်ချက်စာပေ။

ထင်၊ မောင်နှင့် အများ။ (၁၉၇၃)။ *ကမ္ဘာစာပေအညွှန်း။* ရန်ကုန်မြို့။ စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်တိုက်။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၁၉၉၁)။ *မြန်မာအဘိဓာန်။* ရန်ကုန်မြို့။ ဖိုသိုလစ်သိုပုံနှိပ်တိုက်။

သန်းဆွေ၊ မောင်။ (၂၀၀၂)။ *မောင်ထင်၏သရော်စာ။* မန္တလေးတက္ကသိုလ် မြန်မာစာပါရဂူဘွဲ့ အတွက် တင်သွင်းသော ကျမ်း။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

Colwell, C. Carter.(1968). *A Student's Guide to Literature*. Newyork, Washington Press.

Hornby. AS. (2010). *Oxford Advanced Learner's Dictionary*. (Eighth edition). London: Oxford University Press.